

Activiteitenrapport
2023 van het
Beroepsorgaan
inzake veiligheids-
machtigingen, -
attesten en -
adviezen

Inhoudstafel

I.	INLEIDING	2
II.	GEDETAILLEERDE CIJFERS	3
III.	INTERN FUNCTIONEREN	10

Voorliggend activiteitenverslag voert artikel 13 uit van de Wet van 11 december 1998 tot oprichting van een beroepsorgaan inzake veiligheidsmachtigingen, veiligheidsattesten en veiligheids-adviezen, waarin wordt bepaald dat het beroepsorgaan een jaarverslag moet opstellen. Het werd op 2 oktober 2024 goedgekeurd door de afgevaardigden van de Geschillenkamer van de Gegevensbeschermingsautoriteit en de Vaste Comités I en P.

I. INLEIDING

Het Beroepsorgaan is in België het enige administratief rechtscollege dat bevoegd is voor geschillen die betrekking hebben op bestuurlijke beslissingen in verschillende domeinen: veiligheidsmachtigingen, veiligheidsattesten en, tot slot, veiligheids-adviezen.

Daarnaast kan het Beroepsorgaan ook optreden als ‘annulatierechter’ tegen beslissingen van publieke of administratieve overheden om in een bepaalde sector, voor een bepaalde plaats of voor een bepaald evenement veiligheidsattesten of -adviezen aan te vragen.¹

Het Beroepsorgaan is samengesteld uit de voorzitter of de raadsleden van het Vast Comité I, de voorzitter of de raadsleden van het Vast Comité P en de voorzitter of zijn plaatsvervanger van de Geschillenkamer van de Gegevensbeschermingsautoriteit. De samenstelling van het Beroepsorgaan draagt bij tot een multidisciplinaire beraadslaging.

De functie van griffier wordt uitgeoefend door de griffier van het Vast Comité I. De administratie en de opvolging van de beroepen is integraal ten laste van het Vast Comité I. Het Comité stelt immers personen en middelen ter beschikking die nodig zijn om de administratie, de briefwisseling en het houden van hoorzittingen. Het gaat daarbij enerzijds om de terbeschikkingstelling van de voorzitter, de leden en de griffier, maar ook de juristen als ‘*toegevoegde griffiers*’ en het administratief personeel die de griffie van dit administratief rechtscollege vormen. Anderzijds neemt het Vast Comité I in zijn begroting ook de kosten van de kantoren op zich als werkingskosten van het Beroepsorgaan.

¹ Voor meer informatie, zie VAST COMITÉ I, *Activiteitenverslag 2006*, 87-120 en VAST COMITÉ I, *Activiteitenverslag 2018*, 111-124.

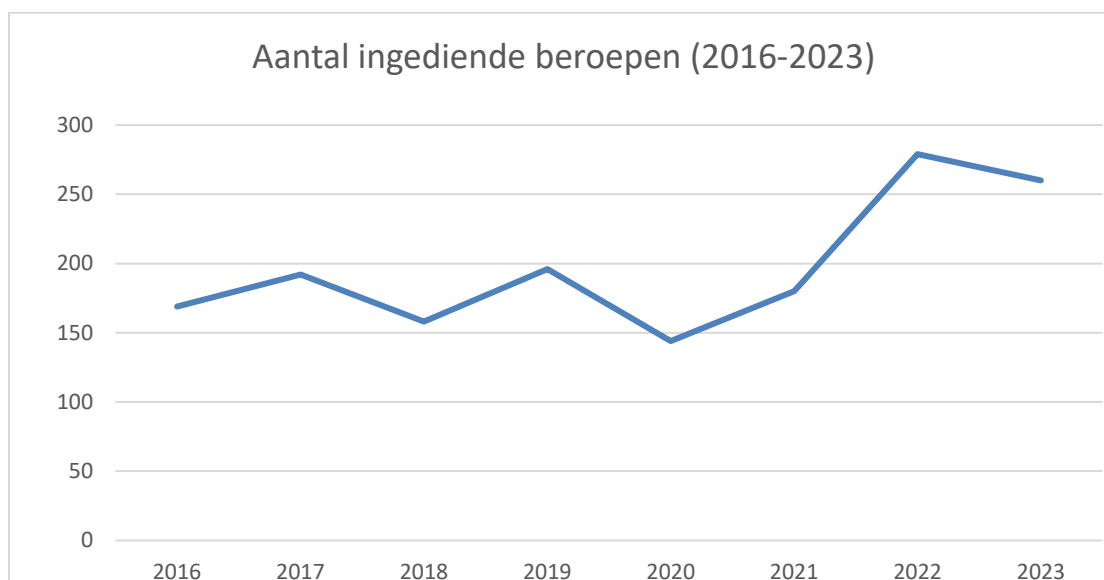
II. GEDETAILEERDE CIJFERS

In dit onderdeel worden de aard van de bestreden beslissingen, de hoedanigheid van de bevoegde overheden en de verzoekers, en de aard van de beslissingen van het Beroepsorgaan binnen de verschillende beroepsprocedures cijfermatig weergegeven. Om enige vergelijking mogelijk te maken, werden de cijfers van de zes vorige jaren eveneens opgenomen.

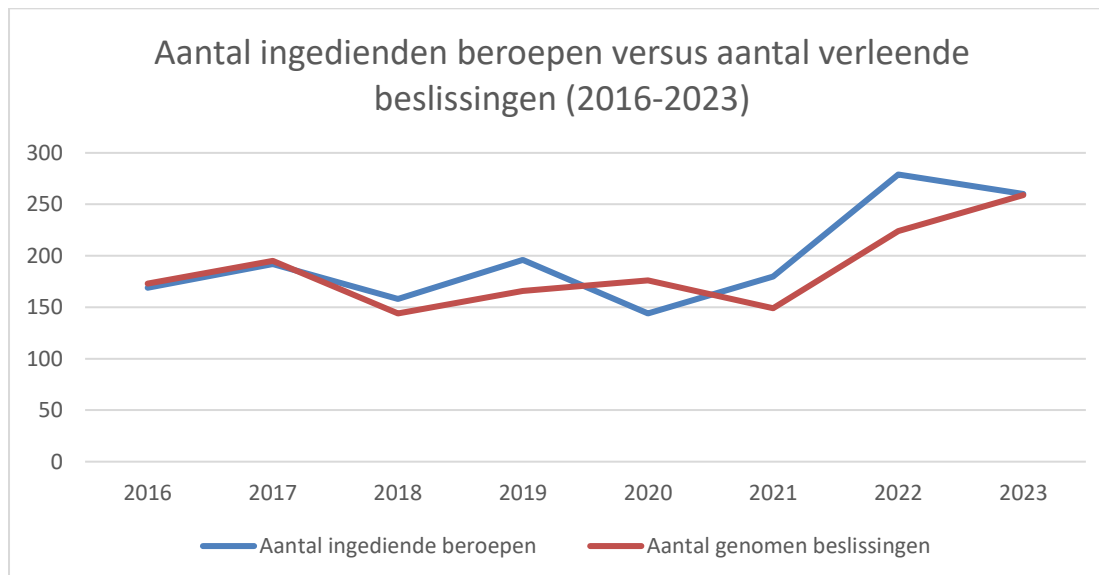
In 2023 werden 260 beroepen ingesteld, hetgeen een lichte daling betekent ten opzichte van 2022 (279 beroepen). Het Beroepsorgaan hield hoorzittingen à rato van minimaal twee per maand. In 2023 vonden er 29 hoorzittingen plaats. Er worden Nederlandstalige en Franstalige zittingen gehouden.²

Er werden 259 definitieve beslissingen genomen.

Tabel 1. Aantal ingediende beroepen (2016-2023)

² In 2023, acht in het Nederlands en 21 in het Frans. Niettegenstaande er ook in het verleden meer dan dubbel zoveel Franstalige hoorzittingen plaatsvonden, kon het Beroepsorgaan bovendien dit jaar gedurende vier maanden geen Nederlandstalige zittingen organiseren omwille van de afwezigheid door medische redenen en het pensioen van het Nederlandstalig lid / plaatsvervangend voorzitter en de aanstelling van een nieuw lid op 28 maart 2023.

Tabel 2. Aantal ingediende beroepen versus aantal verleende beslissingen (2016-2023)

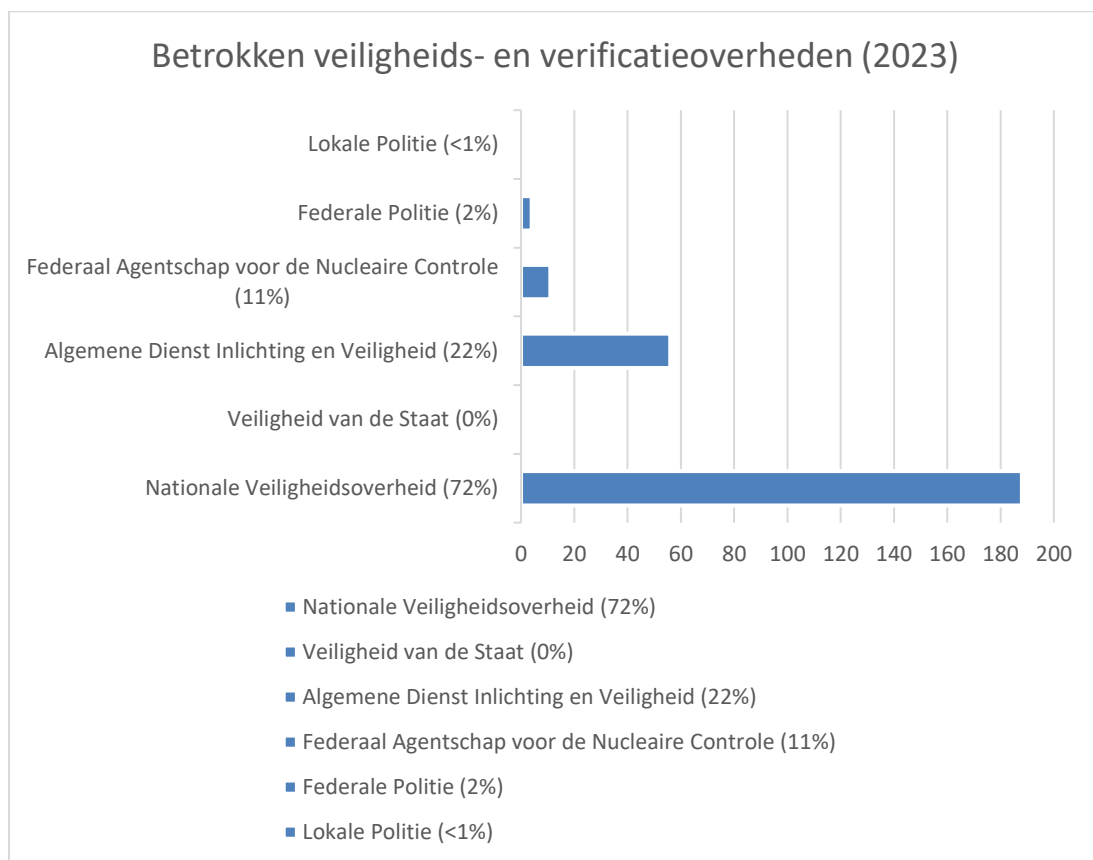
Wat het totale aantal in 2023 afgesloten dossiers betreft, ziet de verdeling er als volgt uit: er werden 138 beslissingen genomen over dossiers ingediend in 2023 (waarvan 50 machtigingen, 9 attesten en 79 adviezen); 117 beslissingen over dossiers ingediend in 2022 (waarvan 40 machtigingen, 9 attesten en 68 adviezen) en ten slotte nog vier beslissingen over dossiers van 2021 (waarvan drie machtigingen en één advies).

Tabel 3. Betrokken veiligheids- en verificatieoverheden³ (2016-2023)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2023	2023	2023
								Machtigingen	Attesten	Adviezen	TOTAAL
NVO	92	129	113	114	91	86	183	88	0	100	188
VSSE	0	0	0	0	0	4	2	0	0	0	0
ADIV	68	53	32	61	41	84	76	17	5	34	56
FANC	8	7	10	17	7	6	12	0	11	0	11
Federale Politie	1	3	3	3	4	0	1	0	4	0	4
Lokale Politie	0	0	0	1	1	0	5	0	1	0	1
TOTAAL	169	192	158	196	144	180	279	105	21	134	260

³ 'Verificatieoverheden' zijn overheden bevoegd voor het afleveren van veiligheidsattesten en -adviezen, zoals bijvoorbeeld de Federale Politie en de Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle.

Onderstaande grafiek toont de verdeling van de betrokken veiligheids- en verificatieoverheden in 2023.

Tabel 4. Aard van de bestreden beslissingen

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Veiligheidsmachtigingen (Art. 12 e.v. W.C&VM)								
Vertrouwelijk	5	1	2	5	0	2	5	4
Geheim	38	33	31	39	27	50	64	76
Zeer geheim	7	6	3	7	5	8	14	25
Weigering	28	30	26	39	23	37	47	34
Intrekking	9	7	4	16	8	17	15	7
Weigering en intrekking	0	0	0	0	0	4	3	1
Machtiging voor beperkte duur	4	1	1	3	0	1	0	0
Machtiging voor een lager niveau	1	0	0	0	0	0	1	0
Geen beslissing binnen de termijn	7	2	5	0	0	1	17	63
Geen beslissing binnen de verlengde termijn	1	0	0	0	0	0	0	0
Waarschuwing van de verzoeker					1			
SUBTOTAAL VEILIGHEIDSMACHTIGINGEN	50	40	36	51	32	60	83	105
Veiligheidsattesten voor geclassificeerde zone (art. 22bis, al. 1 W.C&VM)								
Weigering	1	3	3	1	0	3	2	1
Intrekking	0	0	0	0	0	0	0	0
Geen beslissing binnen de termijn	0	0	0	0	0	0	0	0
Veiligheidsattesten voor plaats of evenement (art. 22bis, al. 2 W.C&VM)								
Weigering	9	20	15	12	6	2	21	9
Intrekking	0	0	0	0	0	0	2	0
Geen beslissing binnen de termijn	0	0	0	0	0	1	2	0
Veiligheidsattesten voor plaats of evenement (art. 22bis, al. 2 W.C&VM)								
Weigering	7	7	11	17	7	6	12	11
Intrekking	1	0	0	0	0	0	0	0
Geen beslissing binnen de termijn	0	0	1	0	0	0	0	0
Veiligheidsadviezen (art. 22quinquies W.C&VM)								
Negatief advies	101	122	92	115	99	108	157	127
Geen advies	0	0	0	0	0	0	0	0
Herroeping van positief advies	0	0	0	0	0	0	0	7
SUBTOTAAL ATTESTEN EN ADVIEZEN	119	152	122	145	112	120	196	155
TOTAAL BESTREDEN BESLISSINGEN	169	192	158	196	144	180	279	260

Tabel 5. Taal van de verzoeker

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Franstalig	99	115	83	101	83	86	201 ⁴	159
Nederlandstalig	70	77	75	95	61	94	123 ⁵	101
Duitstalig	0	0	0	0	0	0	0	0

Tabel 6. Handelingen van de griffie

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Volledig dossier opvragen (1)	167	191	154	191	141	180	279	260
Vraag om bijkomende informatie (2)	23	36	12	39	41	45	76	42
Herinneringen verstuurd naar de veiligheids- en verificatieoverheden (3)	*	*	*	*	*	*6	70	37

- (1) Het Beroepsorgaan kan het gehele dossier opvragen bij de veiligheids- en verificatieoverheden. Aangezien dit dossier meer gegevens bevat dan het onderzoeksverslag alleen, wordt dit verzoek systematisch gedaan door de griffie.
- (2) Het Beroepsorgaan beschikt over de mogelijkheid om tijdens de procedure aanvullende informatie die het nuttig acht, op te vragen. In de praktijk neemt de griffie de taak op zich om de overheden te vragen de dossiers te vervolledigen.
- (3) Art. 6 van het KB Beroepsorgaan bepaalt de termijnen voor de aanlevering van de dossiers door de veiligheids- en verificatieoverheden. Die termijnen vangen aan wanneer de griffier een kopie van het beroep naar de betrokken veiligheids- of verificatieoverheid stuurt. Ze variëren naargelang de aard van de betwiste handeling. Zo moet de veiligheids- of verificatieoverheid haar dossier aanleveren binnen de 15 dagen voor veiligheidsmachtigingen, binnen de 5 dagen voor veiligheidsattesten en binnen de 10 dagen als het beroep betrekking heeft op een veiligheidsadvies. Wanneer die termijnen niet worden nageleefd, legt de griffie de nodige contacten. Deze gegevens werden geregistreerd vanaf 2019.

⁴ 181 Franstalige dossiers in 2022 en 20 Franstalige dossiers van de afgelopen jaren (maar behandeld in 2022).

⁵ 98 Nederlandstalige dossiers in 2022 en 25 Nederlandstalige dossiers van de afgelopen jaren (maar behandeld in 2022).

⁶ Tot 2021 werd geen onderscheid gemaakt tussen de 'vragen om bijkomende informatie' en de 'herinneringen verstuurd naar veiligheids- en verificatieoverheden'. Beiden werden samen weergegeven.

Tabel 7. Voorbereidende gerechtelijke handelingen van het Beroepsorgaan

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Horen van een lid van een overheidsinstantie (1)	10	0	1	6	1	4	12	3
Beslissing van de voorzitter (2)	0	0	0	0	0	0	0	0
(Gedeeltelijk) verwijderen van informatie uit het dossier door het Beroepsorgaan (3)	54	80	72	77	50	77	118	73
Beslissingen alvorens recht te doen (4)	/	/	/	9	9	19	28	9

- (1) Het Beroepsorgaan kan beslissen om de leden van de inlichtingen- en politiediensten of van de veiligheids- of verificatieoverheden die aan het veiligheidsonderzoek of de veiligheidsverificatie hebben meegewerkt, te horen.
- (2) De voorzitter van het Beroepsorgaan kan beslissen dat het lid van de inlichtingendienst bepaalde gegevens geheimhoudt tijdens zijn verhoor.
- (3) Indien de betrokken inlichtingen- of politiedienst hierom verzoekt, kan de voorzitter van het Beroepsorgaan beslissen dat bepaalde informatie (gedeeltelijk) wordt verwijderd uit het dossier dat ter inzage aan de verzoeker zal worden voorgelegd (art. 5§3) .
- (4) Het kan bijvoorbeeld gaan na de hoorzitting om de verdere opvraging van informatie over de context van een gerechtelijk dossier of de verschijning te bevelen van de diensten die het onderzoek of de veiligheidsverificatie hebben verricht. Deze gegevens worden geregistreerd vanaf 2019.

Tabel 8. Aard van de beslissingen van het Beroepsorgaan (genomen in 2023)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Veiligheidsmachtigingen (art. 12 e.v. W.C&VM)								
Beroep onontvankelijk	0	3	0	1	1	0	2	3
OBeroep zonder voorwerp	7	0	4	3	3	3	5	1
Beroep ongegrond	18	13	12	12	16	11	20	15
Beroep gegrond (volledige of gedeeltelijke toekenning)	24	24	12	25	14	17	31	28
Bijkomende onderzoeksdaden door de overheidsinstantie	2	0	1	1	2	1	1	4
Bijkomende termijn voor de overheidsinstantie	2	1	1	0	3	0	3	0
Verleent akte van afstand van beroep	0	0	3	2	2	11	2	32
Veiligheidsattesten voor geclassificeerde zone (art. 22bis, al. 1 W.C&VM)								
Beroep onontvankelijk	0	1	0	0	0	0	0	1
Beroep zonder voorwerp	0	1	0	0	0	0	0	0
Beroep ongegrond	1	0	1	1	0	2	0	1
Beroep gegrond (toekenning)	1	1	0	3	0	2	1	0
Verleent akte van afstand van beroep	-	-	-	1	0	0	0	0
Zonder belang om te ageren								1
Veiligheidsattesten voor plaats of evenement (art. 22bis, al. 2 W.C&VM)								
Beroep onontvankelijk	0	1	2	4	2	0	4	2
Beroep zonder voorwerp	0	1	0	0	0	0	1	0
Beroep ongegrond	2	12	2	4	4	1	6	4
Beroep gegrond (toekenning)	4	7	3	4	1	0	9	0
Verleent akte van afstand van beroep	0	1	2	0	0	0	2	1
Tussenbeschikking verplicht onderzoek								1
Veiligheidsattesten voor nucleaire sector (art. 8bis, §2 W.C&VM)								
Beroep onontvankelijk	1	1	0	1	0	0	0	1
Beroep zonder voorwerp	1	0	1	0	0	0	1	0
Beroep ongegrond	0	1	1	5	2	2	6	6
Beroep gegrond (toekenning)	7	5	6	7	4	6	5	0
Verleent akte van afstand van beroep	-	-	2	0	0	0	0	0
Veiligheidsadviezen (art. 22quinquies W.C&VM)								
Beroepsorgaan onbevoegd	0	20 ⁷	12	0	0	0	0	1

⁷ Het betreft *in casu* de beroepen ingediend tegen (negatieve) veiligheidsadviezen van de Nationale Veiligheidsoverheid met betrekking tot personeel van onderaannemers actief bij Europese instellingen. Het Beroepsorgaan had beslist dat er geen wettelijke basis was voor de adviezen van de Nationale Veiligheidsoverheid. Bijgevolg verklaarde het Beroepsorgaan zich onbevoegd om te

Beroep onontvankelijk	15	10	3	7	8	3	18	10
Beroep zonder voorwerp	0	1	3	1	6	4	11	4
Bevestiging van negatief advies	42	49	46	40	51	47	59	55
Omzetting in positief advies	46	41	27	43	52	34	37	61
Zonder belang om te ageren								4
Verleent akte van afstand van beroep	0	1	0	1	5	5	4	13
Beroep tegen normatieve rechtshandelingen van een administratieve overheid (art. 12 W.Beroepsorgaan)	0	0	0	0	0	0	0	0
TOTAAL	173	195	144	166	176	149	228	259

III. INTERN FUNCTIONEREN

De griffie van het Beroepsorgaan is telefonisch bereikbaar (02/286 29 11), en dit elke dag van 8u30 tot 12u en op woensdag van 13u30 tot 16u.

De verzoeker of zijn raadsman kunnen ook communiceren met de griffie en/of alle documenten naar de griffie sturen via het e-mailadres info@beroepsorgaan.be.

De website van het Beroepsorgaan (www.beroepsorgaan.be) biedt een brede waaier aan praktische informatie.⁸

Het dossier kan vóór de zitting worden geraadpleegd. Voorafgaand aan de raadpleging van het dossier, wordt de verzoeker en/of zijn/haar advoca(a)t(en) verzocht contact op te nemen met de griffie om het tijdstip van het bezoek in de Leuvenseweg 48/5, 1000 Brussel vast te leggen. Ten minste vijf dagen vóór de zitting worden de verzoeker en eventueel zijn advoca(a)t(en) uitgenodigd om het onderzoeks- of verificatiedossier te raadplegen. Speciale veiligheidsmaatregelen worden getroffen gezien de hoorzittingen plaatsvinden in de kantoren van het Vast Comité I.

In de praktijk is de procedure omslachtig en complex. Het is een aangelegenheid waarbij een noodzakelijk evenwicht moet worden gestreefd tussen de bescherming van het belang van de Staat enerzijds en de individuele rechten van burgers, waaronder de rechten van de verdediging, anderzijds. Zoals reeds vermeld, stelt het Vast Comité I zijn personeel, middelen en infrastructuur ter beschikking van het Beroepsorgaan. In het kader van de opstelling en de toewijzing van zijn begroting voor 2024 heeft het Vast Comité I de deblokkering van een budget bekomen met het oog op de ontwikkeling van de 'digitalisering' van zijn belangrijkste processen, waaronder de werking van de griffie van het Beroepsorgaan. Als onderdeel van dit proces, zijn de eerste werkzaamheden verricht voor het opstellen van procedures en het harmoniseren van templates. Vervolgens moet een werkgroep worden opgericht voordat de IT-ontwikkelingen

oordelen over de al dan niet gegrondheid van de veiligheidsadviezen van de Nationale Veiligheidsoverheid.

⁸ De website van het Beroepsorgaan werd in 2023 door 5.163 bezoekers geconsulteerd. De overgrote meerderheid waren Belgische bezoekers (67%), gevolgd door geïnteresseerden vanuit de Verenigde Staten (9%), Frankrijk (5%) en vervolgens Singapore, Nederland en China.

worden toevertrouwd aan een gespecialiseerde contractant. Dit is een grote uitdaging, aangezien het gaat om de digitalisering van de werking van de griffie van een administratief rechtcollege, waarvan de reglementering daartoe dient te worden herzien.